

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Віталій ДЯЧЕК
2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Цінова політика
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)
спеціальність 073 Менеджмент
(шифр і назва)
освітня програма Менеджмент організацій; Менеджмент бізнес-процесів
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни вибіркова
(обов'язкова / за вибором)
факультет Економічний

2025 / 2026 навчальний рік

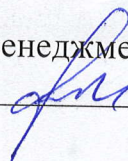
Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету « 26 » серпня 2025 року, протокол № 18

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: **Яна КОНОНЕНКО**, кандидат економічних наук, доцент закладу вищої освіти кафедри економіки та менеджменту;

Ірина ПОПОВА кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, доцент закладу вищої освіти кафедри економіки та менеджменту

Програму схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол від « 26 » серпня 2025 року, протокол № 1

т.В.о. завідувача кафедри економіки та менеджменту

 Лариса ТЄШЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми
(керівником проектної групи) Менеджмент організацій

назва освітньої програми

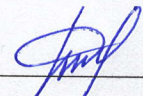
Гарант освітньої професійної програми
(керівник проектної групи) Світлана БАБИЧ

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми
(керівником проектної групи) Менеджмент бізнес-процесів

назва освітньої програми

Гарант освітньої професійної програми
(керівник проектної групи) Семен НЕСКОРОДЄВ

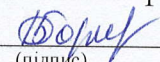

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого
викладається навчальна дисципліна

Протокол від « 26 » серпня 2025 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

 Дар'я ЗАГОРСЬКА
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Цінова політика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

Перший рівень вищої освіти, бакалавр

(назва рівня вищої освіти)

спеціальність (напрямок) 073 Менеджмент

освітні програми Менеджмент організацій; Менеджмент бізнес-процесів

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення даного курсу є формування у здобувачів комплексу знань з теоретичних та практичних основ формування цін та розробки цінової політики, оволодіння ними прийомами розробки цінової політики і стратегії, цінової політики держави та її основні цілі; особливості формування цін на зовнішньому ринку; визначення ціни з врахуванням її структурних елементів; використання методів ринкового ціноутворення.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- надання необхідних знань щодо основних видів та функцій цін;
- оволодіння прийомами розробки цінової політики і стратегії, цінової політики держави та її основні цілі;
- особливості формування цін на зовнішньому ринку;
- визначення ціни з врахуванням її структурних елементів;
- використання методів ринкового ціноутворення.

1.3. Кількість кредитів: денна форма навчання – 4;

заочна (дистанційна) форма навчання – 4

1.4 Загальна кількість годин: денна форма навчання –

120 год.; заочна (дистанційна) форма навчання – 120 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
6-й	6-й
Лекції	
30 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
60 год.	110 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
5 год.	20 год.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна:

Загальні компетентності:

- ЗК 1.** Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 8.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 9.** Здатність пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 10.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 12.** Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 13.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК 1.** Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
- СК 3.** Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та моральних
- СК 7.** Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

- ПРН 1.** Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.
- ПРН 8.** Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.
- ПРН 13.** Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.
- ПРН 14.** Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.
- ПРН 16.** Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

1.8. Пререквізити: дисципліни, що передують вивченню «Цінова політика»:

Для освітньої програми «Менеджмент організацій»: економіка суб'єктів господарювання.

Для освітньої програми «Менеджмент бізнес-процесів»: економіка суб'єктів господарювання.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, види і функції цін у ринковій економіці.

Поняття ціни та процесу ціноутворення. Основні види цін. Теорії ціноутворення. Вплив попиту і пропозиції на формування ринкових цін. Функції цін. Закон України «Про ціни і ціноутворення».

Тема 2. Цінова політика держави.

Цінова політика держави та її основні цілі. Необхідність державного регулювання цін. Основні форми втручання держави у процес ціноутворення. Вплив на економіку втручання держави у процеси ціноутворення шляхом введення фіксованих, або граничних цін. Система органів ціноутворення, їхні завдання та функції. Контроль за додержанням дисципліни цін. Система органів контролю за цінами.

Тема 3. Державне регулювання процесів ціноутворення в Україні.

Загальні питання регулювання цін. Законодавче регулювання процесів ціноутворення в Україні. Форми і методи державного регулювання цін. Фактори, що визначають необхідність державного впливу на процеси ціноутворення. Наслідки державного впливу на процеси ціноутворення в Україні. Світовий досвід державного регулювання цін.

Тема 4. Цінова політика підприємства.

Сутність і роль цінової політики в сучасній економіці. Основні етапи формування цінової політики. Цінова стратегія підприємства та її види. Система цінових знижок. Кількісні цінові знижки. Знижки за швидкість платежу, сезонні, дилерські та інші види знижок. Маркетингові стратегії цін. Цінова політика з врахуванням життєвого циклу товару. Визначення співвідношення цін на взаємозамінні товари.

Тема 5. Основні ціноутворюючі чинники.

Попит і пропозиція як ціноутворюючі чинники. Закон попиту. Взаємодія попиту і пропозиції, ціна рівноваги. Цінова еластичність, коефіцієнти еластичності. Еластичність попиту та її чинники. Еластичність пропозиції. Формування цін залежно від типу ринку. Політика ціноутворення на ринку досконалої конкуренції. Особливості встановлення цін на ринку монополістичної конкуренції. Формування цін в умовах монополії. Олігополія як чинник ціноутворення. Формування цін в умовах монополії.

Тема 6. Структура ціни і формування її складових.

Склад ціни. Обов'язкові та необов'язкові елементи ціни. Структура ціни. Роль витрат у формуванні ціни. Групування витрат за елементами та статтями калькуляції. Методи обліку витрат у ціноутворенні. Суть методу обліку повних витрат та його недоліки. Метод обліку прямих витрат.

Тема 7. Методи ринкового ціноутворення.

Витратні методи ціноутворення. Метод повних витрат. Метод надбавок. Метод беззбитковості та цільового прибутку. Графік беззбитковості. Визначення точки беззбитковості аналітичним шляхом. Методи, що спираються на попит. Визначення точки беззбитковості аналітичним шляхом.

Тема 8. Ціни зовнішнього ринку.

Особливості формування цін на зовнішньому ринку. Світові ціни та їх характеристика. Біржові котирування. Ціни товарних аукціонів. Ціни торгів. Ціни міжнародних контрактів та способи їх фіксації. Врахування в цінах базисних умов поставок. Правила «Інкотермс-90». Особливості встановлення цін на експортно-імпорتنу продукцію. Індикативні ціни.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Сутність, види і функції цін у ринковій економіці.	12	3	3			6	13	-	1		2	10
Тема 2. Цінова політика держави.	15	4	4			7	13	-	1		2	10
Тема 3. Державне регулювання процесів ціноутворення в Україні.	15	4	4			7	15	-	1		2	12
Тема 4. Цінова політика підприємства.	16	4	4		1	7	16	1	1		2	12
Тема 5. Основні ціноутворюючі чинники.	16	4	4		1	7	18	1	1		4	12
Тема 6. Структура ціни і формування її складових.	14	3	3		1	7	14	-	-		2	12
Тема 7. Методи ринкового ціноутворення.	16	4	4		1	7	15	1	-		2	12
Тема 8. Ціни зовнішнього ринку.	16	4	4		1	7	16	1	1		4	10
Усього годин	120	30	30	-	5	55	120	4/0	2/4	-	20	90

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сутність, види і функції цін у ринковій економіці.	3	1
2	Тема 2. Цінова політика держави.	4	1
3	Тема 3. Державне регулювання процесів ціноутворення в Україні.	4	1
4	Тема 4. Цінова політика підприємства.	4	1
5	Тема 5. Основні ціноутворюючі чинники.	4	1
6	Тема 6. Структура ціни і формування її складових.	3	-
7	Тема 7. Методи ринкового ціноутворення.	4	-
8	Тема 8. Ціни зовнішнього ринку.	4	1
	Разом	30	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вивчення наукової літератури та конспектування першоджерел до тем 1-8	10	20
2.	Підготовка до контрольної роботи	15	35
3.	Підготовка самостійної роботи	20	35
4.	Підготовка до підсумкового семестрового контролю за темами 1-8	15	20
	Разом	60	110

Теми рефератів для самостійного опрацювання студентами денної та заочної форми навчання

1. Сутність та функції цінової політики в системі маркетингу.
2. Класифікація цін та їх роль у ринковій економіці.
3. Основні принципи формування цінової політики підприємства.
4. Вплив попиту та пропозиції на ціну товару.
5. Етапи формування цінової стратегії підприємства.
6. Методи ціноутворення в маркетингу.
7. Фактори, що впливають на формування ціни.
8. Психологічні аспекти ціноутворення.
9. Конкурентне ціноутворення: стратегії та ризики.
10. Державне регулювання цін в Україні.
11. Стратегії ціноутворення на нові товари.
12. Політика знижок і цінних акцій.
13. Цінова дискримінація: суть, типи та застосування.
14. Динамічне ціноутворення в умовах електронної комерції.
15. Використання цінової політики для завоювання ринку.
16. Політика "ціна-лідер": переваги та недоліки.
17. Роль бренду у формуванні ціни.

18. Цінові стратегії при виході на міжнародні ринки.
19. Політика демпінгу: економічна суть та наслідки.
20. Ціноутворення в умовах монополії та олігополії.
21. Цінова політика на ринку споживчих товарів.
22. Особливості ціноутворення у сфері послуг.
23. Ціноутворення в аграрному секторі України.
24. Цінова стратегія у сфері високих технологій.
25. Цінова політика в туристичному бізнесі.
26. Формування цін на фармацевтичному ринку.
27. Ціноутворення в ресторанному бізнесі: практика та тенденції.
28. Аналіз цінової політики великих світових компаній (Apple, Tesla, IKEA).
29. Вплив інфляції на ціноутворення в Україні.
30. Роль цінової політики у кризових умовах (приклад COVID-19, війна, енергетична криза тощо).

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання здобувачами денної та заочної форми навчання однієї контрольної роботи. Варіанти завдань в навчально-методичному комплексі дисципліни. Методичні рекомендації виконання розрахункової роботи знаходяться в навчально-методичному комплексі дисципліни.

7. Методи навчання*

Викладання дисципліни здійснюється шляхом читання лекцій, проведення практичних занять і самостійної роботи. Програмою передбачено наступні методи навчання:

1) лекції, спрямовані на поглиблення теоретичних уявлень щодо опанування основних системних знань щодо політики формування цін, показу взаємозв'язку ціноутворення з іншими елементами політики організації;

2) практичні заняття, в ході яких опрацьовується методика практичних навичок формування цін;

3) самостійна робота

для здобувачів денної та заочної форми навчання передбачає підготовку самостійної роботи, яка повинна бути складена у визначений викладачем термін практичні завдання та підготовка до виконання контрольної роботи.

4) консультація – форма індивідуальної роботи здобувача із викладачем, спрямована на вирішення труднощів, які виникли під час вивчення лекційного матеріалу та самостійної роботи, і за наявності бажання здобувача отримати більш поглиблене знання стосовно предмету навчальної дисципліни.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Цінова політика» застосовуються наступні методи контролю: письмовий та тестовий контроль. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю практичних завдань та написання поточної контрольної роботи. Результати поточного контролю є основною інформацією для визначення загальної підсумкової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних тем вивчення дисципліни: підготовка презентацій, рефератів, кросвордів та ін. за обраною темою українською або англійською мовою.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів:

- тестові завдання;
- питання відкритої форми. Основними завданнями контролю є:
- оцінювання рівня засвоєння здобувачами програмного матеріалу

дисципліни впродовж семестру;

- мотивація здобувачів до систематичної активної роботи протягом семестру;
- інформування здобувачів про якість їхньої роботи з вивчення дисципліни;
- виконання поточної контрольної роботи здобувачами денної та заочної форми навчання.

Орієнтовні питання до підсумкового семестрового контролю:

1. Що таке цінова політика? Її роль у маркетинговій діяльності підприємства.
2. Які основні функції ціни в ринковій економіці?
3. Назвіть класифікацію цін за різними критеріями.
4. Які основні фактори впливають на формування ціни?
5. Які бувають види цінових стратегій? Наведіть приклади.
6. Поясніть різницю між стратегіями "зняття вершків" та "проникнення на ринок".
7. Що таке еластичність попиту за ціною і як вона впливає на ціноутворення?
8. Методи ціноутворення, що ґрунтуються на витратах. Їхні переваги та недоліки.
9. Що таке конкурентоорієнтоване ціноутворення?
10. Як формується ціна з урахуванням попиту?
11. Що таке диференційоване ціноутворення і де його доцільно застосовувати?
12. Психологічні аспекти ціноутворення: приклади і механізми впливу.
13. Як формується цінова політика в умовах конкуренції?
14. Які особливості ціноутворення на послуги в порівнянні з товарами?
15. Опишіть процес формування ціни нового товару.
16. В чому полягає цінова дискримінація? Типи та приклади.
17. Як змінюється цінова політика підприємства в умовах інфляції?
18. Що таке демпінг і як держава регулює такі випадки?
19. Особливості ціноутворення в онлайн-продажах та електронній комерції.
20. Як впливає бренд на формування ціни?
21. Як змінилася цінова політика підприємств в умовах війни або кризи?
22. Як державне регулювання впливає на ринкове ціноутворення в Україні?
23. Які особливості ціноутворення в міжнародній торгівлі?
24. Що таке трансфертне ціноутворення і чому воно важливе?
25. Приклади впровадження гнучкого (динамічного) ціноутворення.
26. Розрахунок точки беззбитковості та її значення в ціноутворенні.
27. Як аналіз ринку допомагає в розробці цінової політики?
28. Наведіть приклади змін цінової політики відомих компаній.
29. Як знижки та акції впливають на споживчу поведінку?
30. Які ризики пов'язані з неправильною ціновою стратегією?

9. Схема нарахування балів для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену

для денної форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота								Сума	
Розділ								Екзамен	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
4	4	4	4	4	4	4	4	40	100
28									

T1, T2 ... T8 – теми розділів

для заочної форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота								Сума	
Розділ								Екзамен	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
4	4	4	4	4	4	4	4	40	100
28									

T1, T2 ... T8 – теми розділів

Вимоги щодо активності роботи здобувачів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти

Для здобувачів денного відділення

Опитування. На семінарських заняттях проводиться пілотне опитування, що являє собою опитування всіх присутніх здобувачів групи, або вибіркове опитування частини здобувачів групи. Запитання з теми (кількох тем), яка готувалася на семінарське заняття, передбачають чітку коротку відповідь. При опитуванні теми семінарського або практичного заняття кожен здобувач має право відповісти лише один раз. Здобувач денної та заочної форми навчання, що дає правильну відповідь, аргументовано подає матеріал, отримує 4 бали за тему.

Як правило, практичні завдання виконуються окремо кожним здобувачем. У тих випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання можуть залучатися кілька здобувачів.

Письмовий контроль.

За навчальним планом передбачено виконання здобувачами денної та заочної форми навчання однієї контрольної роботи, яка оцінюється у 28 балів. Контрольна робота містить два завдання:

- I. Одне теоретичне питання деталізованого характеру (оцінюється в 8 балів).
- II. Десять тестових завдань (2 бали за правильне рішення одного тесту)

Критерії оцінювання відповідей здобувачів на екзамені:

На підсумковому контролі, здобувачі повинні виконати завдання за варіантами, які мають наступну структуру:

1. Одне теоретичне питання (оцінюються 10 балів).
2. П'ятнадцять тестових завдань (оцінюються по 2 бали за кожне правильно виконано).

Максимальна кількість балів, що може отримати здобувач за підсумковий контроль – 40 балів, які оцінюються за наступними критеріями:

10 (19) балів – здобувач засвоїв теоретичний матеріал, логічно мислить та буде письмово відповідь, тестові завдання вирішені на 30 %;

20 (29) балів - здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з рекомендованої літератури, аргументовано викладає його, вміє втілити на практиці засвоєні теоретичні знання, але припускає неточності у рішенні тестів, практичне завдання виконано з похибкою;

40 (30) балів – здобувач міцно засвоїв теоретичний матеріал дисципліни, вільно використовує набуті знання, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, посилається на вчених стосовно визначеного завдання, письмово висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, логічно мислить і буде відповідь, тестові завдання виконані без похибок, практичне завдання виконано.

Умови допуску здобувача до підсумкового семестрового контролю: здобувач повинен набрати мінімальну кількість балів - 20 балів

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Стасіневич С.А. Волошин С.В. Удосконалення законодавчого забезпечення ціноутворення в Україні на сучасному етапі. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія "Економіка, аграрний менеджмент, бізнес". 2013. Вип. 181. Ч. 4. С. 298-304.
2. Тормоса Ю.Г. Ціни та цінова політика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Київський національний економічний ун-т. К.: КНЕУ. 2003. 91 с.
3. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: Навч. посібник. 3-є вид., випр. К.: Кондор. 2005. 214 с.
4. Верхоглядова Н.І., Ільїна С.Б., Іваннікова Н.А., Слабко Я.Я., Лисенко Ю.В. Основи ціноутворення: навчальний посібник. К. Кондор. 2007. 252 с.
5. Дайновська С.М. Ціноутворення: підручник. К. КНЕУ. 2009. 319 с.
6. Данілова Л.Л., Петровська С.В. Ціноутворення та маркетингова цінова політика: навчальний посібник. К. КНЕУ. 2006. 130 с.
7. Колесников О.В. Ціноутворення: навчальний посібник. К. Центр учбової літератури. 2007. 144 с.
8. Літвінов Ю.І., Останкова Л.А., Літвінова Т.М., Підгорна О.В. Ціноутворення в умовах ринку: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2017. 400 с.
9. Махур О.Є. Ринкове ціноутворення: навчальний посібник. К. Центр учбової літератури. 2012. 480 с.

Допоміжна література

1. Павленко А.Ф., Корієв В.Л. Маркетингова політика ціноутворення: монографія. К. КНЕУ. 2004. 332 с.
2. Петренко О, Петренко О. Про ціноутворення в умовах монопольного ринку. *Економіка України*. 2010. № 3. С. 36-43. 3
3. Правик Ю. Антикризові важелі управління трансфертним ціноутворенням у банках України. *Банківська справа*. 2011. № 2. С. 31-43.
4. Салагакова Н.О. Туризм: бізнес-процеси, ціни і ціноутворення: монографія. К. КНТЕУ. 2016. 416с.
5. Сомов В.Ф. Економіка і ціноутворення в туризмі: навчальний посібник. К. НАУ-друк. 2010. 213с.
6. Томас Т. Негл. Стратегія і тактика ціноутворення. Серія: Маркетинг для професіоналів. Переклад з англійської. 2004. 572с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
3. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
4. Міністерство фінансів України <http://minfin.kmu.gov.ua>
5. Головне управління статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>

Рекомендоване методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Цінова політика».

Додаток 1 до робочої програми навчальної дисципліни **«Цінова політика»**
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 2025/2026 н. р.

Заступник декана економічного факультету з навчальної
роботи

_____Каріна МОСКАЛЕНКО
(підпис) (прізвище, ініціали)

«__» _____202_ р.

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

_____Дар'я ЗАГОРСЬКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____202_ р.